

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. III. Conficius sibi peccati mortalis tenetur Communioni præmittere
Confessionem sacramentalem: quod jure divino, non fatis probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO III.

Conscius sibi peccati mortalis tene- tur Communioni praemittere Confessionem sacramentalem : quod jure divino , non satis probatur.

12.

Conscius peccati mortalis tene- tur prius confiteri, quam commu- nicare, Trident.

DE prima parte verba Tridentini sunt aper- tissima; sic enim ait sess. 13. c. 7. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam eius praeceptum: Probet seipsum homo. Ecclesia- stica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis pec- cati, quantumvis sibi contritus videatur, abique praemissa sacramentali Confessione ad Sacram Eucha- ristiam accedere debeat: quod a Christianis omni- bus etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incumbit celebrare, hac sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit, modo non desit illis copia Confessoris.

Eodem modo loquitur can. 11. ubi post- quam contra Haereticos definit solam fidem non esse sufficientem praeparationem ad sumen- dum sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, illico subiungit: Et ne tantum Sacramentum in- digne, atque ideo in mortem & condemnationem sumatur (en finis & motivum hujus praecepti, de quo Conclusionem praecedenti) statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment habitam copiam Confessoris, neces- sario praemittendam esse Confessionem sacramenta- lem.

sub gravi obligatione

Dubitas de gravitate praecepti? Attende quod sequitur in eodem canone: Si quis autem contrarium docere, praedicare, vel pertinaciter asse- rere, seu etiam publice disputando defendere praesumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

13.

Nulli ergo hominum liceat de hac veritate dubitare, in quam ante Concilium Tridenti- num convenerat omnes Scholastici excepto Cajetano (cujus Commentarius jussu Pii V. est expunctus), cum paucis alii.

Cajetanus.

Doctor subtilis sic inquit 4. dist. 9. quaelio- ne unica n. 3. De tertio dico, quod si occurrat op- portunitas, teneatur prius confiteri, quam commu- nicare. Rationem atexit congruentia: Quia non tantum debet reconciliari Deo, sed Ecclesiae, ad hoc, quod digne recipiat Sacramentum Ecclesiastica unitatis.

Rationem congruentiam adere sco- tus.

s. Chrysofi.

Hinc Chrysostomus homilia 83. in Mat- thaeum alloquens Sacerdotes: Nam ad vos con- vertere sermonem necessarium est, ut multo cum stu- dio hac dona distribuat: non parva vobis imminet ultio, si quempiam ullius culpa conscium huius men-

sa participem esse concedatis; sanguis eius de manibus vestris exquiratur, sive quis militis dux sit, sive praefectus, sive Princeps diademate coronatus, indignus autem accedat, prohibe, maiorem illo potestatem habes. Propterea vos Deus hoc insignivis honore, ut talia discernatis &c.

Alia ratio esse potest, quia cum Eucharistia sit dignissimum inter cetera Sacramentum, plane conveniebat ipsi dignissima dispositio, quae est per Sacramentum Poenitentiae, quo homo certissime constituitur in statu gratiae.

Est verò praeceptum istud non esse recens im- positum à Concilio Tridentino satis ostendunt illa verba textus: Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse &c. Cujus certe consuetudinis nullum initium potest assignari post Apostolorum tempora. Alio- quin in Francia, & aliis Regionibus, ubi Concilium dicitur non esse receptum, neuti- quam lex illa obligat; adeoque immerito ex- communicatur, qui docet non esse obligatio- nem, saltem universalem.

Et eodem pacto potuisset Concilium ex- communicare eum qui contrarium aliis legi- bus à Concilio editis docere, praedicare, vel pertinaciter asserere praesumpserit: hoc autem non facit; sed solum praecipit observantiam aliarum legum: ergo in hac materia prohibet doctrinam aliquam praecedentem, quae inde- penderet ab iplo Tridentino jam erat falsa. Nihilominus

Obijciunt primò; Apostolus tantum docet, ut probet seipsum homo, non ut confiteatur alteri. Quare Chrysostomus homilia 28. in Epistolam primam ad Corinthios: Non praecipit (inquit) ut alter alteri probetur, sed ipse sine traditione faciens iudicium, & sine teste redarguitones. Simili- ter Theophylactus (vel, ut alii, Athanasius Alexandrinus) in eundem locum: Non aliam (ait) tibi iudicem attribuo, sed teipsum tibi ipsi commendo: iudica igitur & explora conscientiam tuam, & sic accede.

Resp. probare se, formaliter idem est, quod examinare se. Probat (inquit D. Anselmus ad illa verba Apostoli) id est, discutiat, & examinet prius seipsum, qui etiam ex eo quod homo est, sine peccato non est. Probat autem seipsum, id est, vitam suam inspicit & considerat, an digne possit accedere, vel non.

Unde Doctor Angelicus lect. 7. in eundem locum; Necessè (ait) est, ut primo homo seipsum probet, id est, diligenter examinet suam con- scientiam, ne sit in eo voluntas peccandi mortalis, vel aliquid peccatum praeteritum, de quo non suffi- cienter poenituerit. Simili modo loquuntur alii Patres & Doctores; jam autem examinare conscientiam suam, per se loquendo spectat ad solum poenitentem.

In illo ergo examine sibi ipsi unusquisque debet esse iudex, discernens opera sua; & si- quidem innocentem se invenerit, nullius culpa mor-

mortalis reum, accedat ad mensam Domini sine ulteriori probatione. Sin autem post diligens examen meminerit se mortaliter Dominum ac Deum suum offendisse, nullatenus præsumat accedere abque pramissa Confessione; quis nondum probatus est eâ probatione, quam Ecclesiastica consuetudo declarat esse necessariam.

Quæris quæ sit illa? Respondeo tale examen, quale sufficit ad hoc, ut homo iudicet se non habere peccatum mortale, quod non fuerit legitime confessus.

Enimvero Chryostomum non excludere Confessionem à probatione hominis peccatoris, manifestè colligitur ex eisdem Sancti homilia 30. in Genesim in principio, ubi agens de præparatione facienda in Hebdomada sancta: *Nunc maxime, inquit, & ieiunium cursum intendendus est, & magis continuande sunt preces, faciendæque diligens & pura confessio peccatorum &c. ut talibus veniatis virtutibus, ubi in diem Dominicam venerimus, Domini libertate fruamur.*

Et D. Anselmus supra (vel quisquis est Auctor istius Commentarii) idiplam non obscure indicat dicens: *Indignè manducet & bibet, qui vel aliquod grave peccatum, vel multa levia commisit, & non confitetur ea priusquam ad Communionem accedat.*

Quæ verba, subiungit Lugo disp. 14. n. 63. Licet nimirum videantur probare, scilicet necessitatem Confessionis, etiam peccatorum venialium, quando hæc multa sunt; possunt tamen intelligi cum proportionem, nempe de indignitate gravi in uno casu, & levi in alio.

Sed non capio verbum hoc. Existimo enim peccata venialia, quantumcumque gravia & multa, adeo perfectè & integrè deleri posse per contritionem charitate perfectam, ut Communioni careat omni proflus indignitate.

Cæterum non desunt alii Patres, qui huius Ecclesiasticæ consuetudinis, præmittendi scilicet Confessionem, meminerint: inter cæteros D. Cyprianus lib. 3. Epistolâ 14. 15. 16. & 18. & Serm. de lapsis. Leo Papa Epistolâ 91. cap. 2. Auctor libri de Eccle. Dogmatibus apud D. Augustinum tom. 3. cap. 53. Etiam citatur à pierisque ipse Aug. Epistolâ 118. cap. 3. sed non est clarus, ut advertit Dicastillo disp. 9. n. 62.

Exscribo ejus verba: *Si tanta est plaga peccati, atque impetus morbi, ut medicamenta talia differenda sint, auctoritate Antistitis debet quisque ab altari removeri ad agendam penitentiam, & eadem auctoritate reconciliari. Hoc est enim indignè accipere, si eo tempore accipiat, quo debet agere penitentiam, non ut arbitrio suo cum libet, vel auserat se Communioni, vel reddat. In quibus verbis haud satis apparet, an loquatur de Confessione sacramentali, an verò de illa penitentia publica, quæ olim fiebat.*

Deinde non loquitur ex propria sententia,

sed aliorum, ut patet ex textu. Unde suam sententiam subiungens ait: *Reclius inter eos forasse quisquam dirimit licem, qui monet, ut præcipi in Christi pace permaneant. Faciat autem unusquisque quod secundum fidem suam pie credit esse faciendum. Ubi quotidianam Communionem (de hac enim ibi disputat an expediat) relinquit unusquisque conscientia.*

Accedit, quod ait Aug. Ser. 252. de tempore: *Vnusquisque consideret conscientiam suam, & quando se aliquo crimine vulneratum esse cognoverit, prius orationibus, ieiuniis & elemosinis studeat mundare conscientiam suam, & sic Eucharistiam præsumat accipere. Ubi nulla mentio Confessionis.*

Quidquid sit de auctoritate D. Aug. qui etiam loco jam citato nequidem meminit alicujus penitentia, quam tamen constat esse necessariam. Estò, inquam, nulli Patres hujus legis mentionem fecissent, est tantum argumentum ab auctoritate negativa, quod non concludit, quando aliunde constat contrarium. Nonne hæc Consequentia valet: Patres non affirmant; ergo negant? Quot sanè inveniuntur, qui non meminerint jejunii? Num ideo rectè inferitur: ergo negant jejunium esse necessarium? Absit; sed magis suo silentio confirmant, quod alii aperitissimis verbis docuerunt, & Ecclesia perpetuè observavit.

Et ideo fortassis Aug. supra silet Penitentiam, & Confessionem, quia ex Scriptura necessitas Penitentia omnibus erat evidens; & aequè apertum ex praxi Ecclesiæ præceptum Confessionis. Si enim credimus Historiographis, refert Eusebius lib. 6. Historiarum c. 25. alia 27. Philippum Imperatorem volentem in die Paschæ communicare, non fuisse permisum ab Episcopo illius loci, nisi prius præmitteret Confessionem. Nicephorus item 11. Hist. cap. 34. narrat de Dioscuro Abbate, quod cum esset Presbyter & Confessarius, diligenter explorabat conscientias subditorum ante Eucharistiam.

Prætereo quod in obligatione non accedendi ad Communionem in statu peccati mortalis, quam omnes Patres ubique fidelibus intulerunt; implicite contineatur obligatio præmittendi Confessionem, prout etiam obligatio jejunandi; quia, ut dixi in fine præcedentis Conclusionis, qui accederet non præmissâ Confessione, accederet in statu peccati; idem est de illo, qui accederet non jejunus.

Porrò si aliquis me interrogat: ut quid ergo Ecclesia præcipit annuam Confessionem? Nonne satis erat præcipere annuam Communionem, quæ secum adfert obligationem confitendi?

Respondeo facile, quia multi sunt, qui excusantur à Communionem annua, equidem obligati ad Confessionem. Patet ex dictis Sectione præcedenti; tales in primis sunt pueri doli

capa-

Ab Ho era mine non est dicitur Confessio.

D. Aspl.

Lugo

17. Allegatur in hoc qui dicitur præceptum penitentia.

D. Cyprianus. Leo Papa. S. Augustinus. Dicastillo.

Argumetum ab auctoritate negativa non semper concludit.

Ensius in lib. 6. Historiarum c. 25. alia 27.

Nicephorus.

In obligatione communicandi in statu gratia, includitur obligatio Confessionis & jejuni.

Cut Ecclesia præter annuam Communionem præcipiat

annuam Confessionem.

capaces, qui iudicio Confessarii adhuc non accipiunt Eucharistiam. Secundò, qui ob aliquod impedimentum non possunt suscipere Eucharistiam, cum tamen possint confiteri. Tertiò, qui in Paschate non habebant peccatum mortale, & ideo non præmissâ Confessione satisfecerunt præcepto Communionis annuæ & Paschalis, illi, inquam, si ante finem hujus anni peccent mortaliter, tenentur ante finem hujus anni confiteri, ut dicemus in materia de Pœnitentia.

20. Cur potius ad Eucharistiam quam ad alia Sacramenta prærequiratur Confessio.

Rogas iterum, cur ad Eucharistiam magis, quam ad alia Sacramenta vivorum prærequiratur Confessio? Respondeo continuo, stat pro ratione à priori voluntas divina, vel humana: nam ex natura rei, suppositâ institutione utriusque Sacramenti, Pœnitentiæ scilicet, & Eucharistiæ, resultare hanc obligationem, quò fundamentò asseris?

Non oritur hæc obligatio ex natura rei,

Liquet profectò Sacramentum Pœnitentiæ institutum esse in remissionem peccatorum, constat pariter Eucharistiam ex sua institutione illam remissionem in communicante præexigere: sed quid tum? Nonne & alia Sacramenta vivorum? Quis dubitat? Et remissio peccatorum nonne obtinetur per contritionem charitate perfectam ante realem susceptionem Sacramenti? Unde ergo probatur, ex natura rei potius præmittendam Confessionem Eucharistiæ, quam aliis Sacramentis? Vel ergo ad omnia Sacramenta vivorum ex natura rei prærequiritur Confessio, ut aliqui docent, quos alibi refutabimus, vel ad nulla, cum omnium eadem sit ratio, consideratâ præcisè eorum institutione.

sed ex lege divina vel humana.

Ratio ergo Scoti supra, & major dignitas hujus Sacramenti, congruentiam probant, non absolutam necessitatem. Quæ ergo causa necessitatis? Iterum dico, lex divina, vel humana.

21. Lex divina non satis probatur,

Addo, vel humana; quia ut habet secunda pars Conclusionis, jus divinum non satis probatur; quamvis communis asseratur. Eoimverò Græci Sacerdotes ab antiquo non confitentur ante celebrationem Missæ magis, quam ante administrationem cæterorum Sacramentorum. Nec unquam Eugenius IV. in Concilio Florentino inter cæteras quæstiones hanc proposuisset: Cur neque Pontifices, neque Presbyteri celebraturi peccata sua confiteri soleant? eam Præsul Mytilenensis dissolvit facile visus est, ut refertur in fine dicti Concilii.

Trident.

Et fortè propter consuetudinem illam Græcorum, Tridentinum in suo decreto specialem mentionem fecit Sacerdotum dicens: Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incumbit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit. Decrevit, inquam; ergo non tantum declarat in illo capite obligationem divinam, ut communiter volunt DD. sed novam dæcernit, etiam pro iis

qui fortè ex consuetudine præscripta nullam habebant.

Contrà: Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse &c. Respondeo primò, multas ecclesiasticas consuetudines declarare jus ecclesiasticum, & non divinum. Respondeo II. can. 11. expressè dicit Concilium: Statuit, atque declarat.

Contrà: Quare communicare volenti (inquit cap. 7.) revocandum est in memoriam eius præceptum: Probet seipsum homo &c. Respondeo ly eius, refert Apostolum, non Christum, ut patet ex contextu: nam pro ximè antecedit: Prestitim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus: Qui manducat, & bibit indigne &c.

Instabis: illud præceptum tantum promulgat Apostolus, velut acceptum à Domino. Ego (inquit 1. Cor. 11. v. 23.) accepi à Domino, quod & tradidi vobis &c. Probet autem seipsum homo &c. Nam cum ibi solis Corinthiis scribat, ligaret alioquin illos solos; cum tamen ibi agnoscat Ecclesia præceptum universale.

Confirmatur: Deutero. 4. v. 2. Custodite (inquit Moyses ad filios Israël) mandata Domini Dei vestri, quæ ego præcipio vobis, scilicet ministerialiter, tamquam divina legis promulgator.

Unde dicit Christus Matth. 8. v. 4. Vade, ostende te Sacerdoti, & offer munus, quod præcipit Moyses, in testimonium illis, cum tamen oblatio illa esset juris divini, ut patet ex Levit. 14. in principio: Locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Hic est ritus leprosi, quando mundandus est. Adducetur ad Sacerdotem: qui egressus de castris, cum invenerit lepram esse mundatam, præcipiet ei, qui purificatur, ut offerat duos passeres vivos pro se &c.

Accedat similis locutio ipsius Apostoli 1. Cor. 7. v. 10. Iis autem qui Matrimonio iuncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, Ubi utrumque conjungit, Præcipio, inquit, scilicet ministerialiter, & non ego, scilicet principaliter.

Nihilominus responderi posset Negando Assumptum: siquidem Apostolus 1. Cor. 11. non dicit, se à Domino accepisse præceptum Confessionis, sed institutionem tantum Sacramenti, quam antea ipsis tradiderat, & rursus refert ad memoriam reficiendam, & dignam Dominicæ Cæne manducationem inculcandam.

Quocirca relationi illic subjungit v. 27. Itaque quicumque manducaverit panem hunc vel biberit calicem Domini indigne, reus erit Corporis & Sanguinis Domini. Ut autem quantum dignius est hoc Sacramentum, tanto dignius ad illud accederent, continuo attexit præceptum Apostolicum dicens: Probet autem seipsum homo &c. id est, examinet se, an habeat aliquod mortale peccatum per Confessionem non expiatum.

Interim præceptum illud est universale, quantum à præcipua parte Ecclesiæ consuetudine acceptatum, quamquam non ita univiale, ut obli-

obliget omnes omnino quoniam non Græcos Sacerdotes.

Neque novum est, leges aliquas speciales, & per se non omnes obligantes, fuisse latas ab Apostolis; ut manifestum est in præcepto non manducandi idolothya, lato in Actis Apostolorum cap. 21. v. 25. De his autem qui crediderunt ex gentibus, nos scripsimus; iudicantes, ut abstineant se ab idolis, immolato, & sanguine & suffocato, & fornicatione; quod tamen non concernebat nisi certas Provincias. Unde id alibi licere supponit Apostolus 1. Cor. 8.

Ex his colligitur responsio ad confirmationem: Scripturæ enim ibi adductæ tantum probant aliquando appellari legem aut præceptum hominis illud, quod per hominem intimatur, licet reverà sit præceptum, aut lex ipsius Dei, non autem generaliter; nam certum est Apostolos non tantum promulgatores fuisse legis divinæ, sed etiam quarundam legum proprii institutores. Quidni ergo etiam hujus legis, cum non satis constet de immediata institutione Christi?

Dices: Ecclesia numquam legitur dispensasse in hac lege in casibus; in quibus per se alioquin obligabat; ergo semper intellexit, quod à Christo immediate fuerit lata, & non ab Apostolis.

Respondeo Negando Consequentiam. Quid miraris? Etenim non dispensatur nisi peratur. Quis autem unquam audivit aliquem petiisse dispensationem in hoc præcepto & non obtinuisse? Dispensatio datur à Papa & quibus idem currit Romam? Aut si in necessitate ab Episcopo, casus sunt secreti, nec libenter quis prodit suam conscientiam peccati mortalis non confessi; sunt etiam ordinariè subitanei casus, propter quos non possit adiri Episcopus, & regulariter tales, in quibus lex per se cessat. Itaque non venit moraliter occasio petendæ dispensationis.

Adde, non solere peti, vel dari; quia facile plerique credunt, id non esse penes se. Aliàs ex praxi Græca, & præmissis satis liquet Ecclesiam, non tantum posse dispensare, sed etiam præceptum tollere.

Nec obstat pena excommunicationis generaliter lata in omnes, qui præsumperint docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere, Confessionem non esse necessariam præmittendam. Nam in eodem Concilio Tridentino sess. 25. de Regul. cap. 5. excommunicantur ipso facto omnes, qui sine licentia Episcopi, vel Superioris in scriptis obventà ingrediuntur monasteria Monialium.

Ingressi, inquit, inter septa monasterii nemini liceat, cuiuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obventà, sub excommunicationis pena, ipso facto incurrenda. Quis autem nesciat illum ingressum solum esse prohibitum per jus humanum, & illam legem poenalem non obligare ubique, sed

solum in locis in quibus Tridentinum est receptum?

Contra; nullus dubitat quin Ecclesia aliquando statuatur penam excommunicationis pro his, qui infringunt legem Ecclesiasticam; sed ubi excommunicat illos, qui audent docere talem, vel talem legem Ecclesiasticam non obligare, sicut hic facit Tridentinum, si verum est, quod præceptum Confessionis solum sit Ecclesiasticum, & non divinum?

Respondeo; quod non fecit, potuisse facere. Imò fecisse aliquando, ostendo evidentè ex declaratione Nicolai III. Exiit qui seminavit seminare semen suum, in qua art. 15. n. 3. sic lego: Et ne sedem prædictam contra detractores huiusmodi oporteat ulterius laborare: universis & singulis cuiuscumque præmentia, conditionis aut status, asserit præcipimus, ne contra prædictam Regulam (Fratrum Minorum) & statum Fratrum prædictorum seu contra præmissa per nos statuta, ordinata, concessa, dispensata, decreta, declarata, suppleta, approbata, & etiam confirmata dogmatizent, scribant, determinent, seu pravè loquantur publicè vel occultè &c. Ecce prohibitio.

Sequitur poena n. 4. Glossantes verò in scriptis constitutionem ipsam, aliter quam eo modo quo diximus; Doctores insuper & Lectores, dum docent in publico ex certa scientia, & deliberatè intellectum constitutionis depravantes &c. Excommunicationis sententiæ, quam ex nunc in ipsos proferimus; se noverint sabiacere: à qua per neminem, nisi per Romanum Pontificem, possint absolvi. Ita Pontifex, Num ideo rectè dixeris, illam declarationem, aut prohibitionem esse juris divini? Minimè.

Si autem à me quaeritur: cur ergo poena tam generalis, cum fieri possit, ut hæc prohibitio alicubi non sit recepta, adeoque non obligans? Respondeo, quia Nicolaus voluit suam prohibitionem esse generalem. Consimiliter ergo in præfenti, ideo Concilium Tridentinum generaliter sub poena excommunicationis prohibet contrarium doceri, quia omnimodè opravit legem suam esse universalem, & ut talem illam constituit.

Accedit, præceptum Confessionis non esse novum à tempore Tridentini, sed incepisse à temporibus Apostolorum, saltem in præcipua parte Ecclesiæ, ut superius indicavi, cumque Ecclesia Græca jam esset schismatica, jure merito supposuit Concilium, illam legem esse receptam ab universis verè fidelibus, & ideo excommunicavit omnes contrarium docentes, etiam in illis locis ubi Concilium non foret receptum.

Sed contra ex D. Aug. lib. 4. de Baptismo contra Donatistas cap. 24. Quod universa tenet Ecclesia, nec Concilio institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolicà traditum rectissime creditur. Traditum, inquam, tamquam à Christo datum, & per Apostolos ad nos derivatum. Responsio patet ex dictis, nunc enim ostendimus universam Ecclesiam non semper id tenuisse.

Q q omni in Hactè

Objecio.

Solvitur.

Nicolaus Tertius generaliter excommunicavit omnes depravantes intellectum suæ Constitutionis &c. Exiit qui se-

27.

Præceptum Confessionis incepit à temporibus Apostolorum.

Objecio ex S. Aug.

Solvitur.

25. Responsio ad confirmationem.

Objecio.

Responsio.

Quæ Ecclia non dispensavit in hoc præcepto.

26. Pena excommunicationis non probatur per scripturam.

Tridm.

An præceptum Confessionis sit divinum.

28. Pro sententia, quæ doctet præceptum Ecclesiasticum; citatur Scotus à Vasquez;

Haecenus pro sententia, quam nonnulli probabiliter docent; præceptum scilicet Confessionis tantum esse Ecclesiasticum; pro qua Vasquez disp. 207. nu. 39. in fine citat etiam Doctorem nostrum 4. d. 9. q. unica. Ubi (inquit Vasquez) in extremis verbis asserere videtur hoc præceptum esse Apostoli 1. ad Cor. 11. ac proinde Ecclesiasticum, Verba Scoti sunt ista: Sic etiam speciali lege tenetur Sacerdos antequam exerceat istum actum ad Penitentiam exteriorem (id est, Confessionem). Et si dicas, quæ lege? Dico quod illa lege Apostoli, quæ ponitur 1. Cor. 11. Probet seipsū homo &c.

sed commode potest explicari de præcepto divino.

Ergo lege Ecclesiastica: quomodo id sequitur? Jam enim ante ex Scriptura probavimus, sæpè appellari legem aut præceptum hominis illud; quod per hominem intimatur, licet revera sit præceptum aut lex ipsius Dei. Quare ipse Vasquez in eadem disp. n. 42. in fine: Concilium, inquit, non ideo vocat præceptum Apostoli, quod ab eo tamquam à Legislatore editum fuerit; sed quod tamquam à Domino acceptum, ab eo fuerit nobis explicatum.

Qui sic poterat interpretari Tridentinum, non poterat similiter interpretari Scotum? Sed videntur aliqui ad hoc allaborasse & allaborare, ut possint Doctorem Subtilem allegare pro sententiis, quas putant minus probabiles, ne dicam absurdas.

29.

Atque ut Scoti esset hæc opinio, parùm refert; nam contraria non convincitur, & alii plures graves Auctores illam docent, neque aliquis antiquorum, aut recentiorum Doctorem responderet ad consuetudinem Græcorum, quæ nihil est maximum argumentum, hanc legem non esse Divinam, sed tantum Apostolicam.

Nec aliquem moveat quod Apostolus loco citato non ut rem novam, sed ut antiquam illud præceptum tradat; nam etiam ipsam institutionem Sacramenti tradit ut antiquam rem. Ego enim accepi à Domino quod & tradidi vobis. Non ait: Quod & trado vobis, sed, quod tradidi: ergo jam ante instructi fuerant Corinthii circa institutionem Eucharistiæ & dispositionis requisitæ, sive ex jure divino, sive ex jure Apostolico superaddito, ad dignam ipsius manducationem.

quod agnoscat communior sententia, & probatur ex Leone Papa,

Quia autem intellexerat Apostolus, multos ex ipsis indignè manducare, parùm curantes præceptum Apostolicum Confessionis, ideo refertur memoria, iterum referens institutionem venerabilis Sacramenti, & probationem necessariam, ut quis dignè illud accipiat.

30.

quod agnoscat communior sententia, & probatur ex Leone Papa,

Cæterum communior sententia agnoscat præceptum divinum, quod videtur insinuare Leo Papa Epistolâ 91. c. 2. ibi: Mediator enim Dei & hominum, homo Christus Iesus, hanc Præpositis Ecclesia tradidit potestatem, ut & consentibus satisfactionem penitentia darent, & eadem salubri satisfactione purgatos ad Communionem Sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent; id est, per Sacramentum Penitentia: ergo illud Sacramentum est necessarium, idque ex jure divino.

Alioquin quomodo bene dicit Christum de-

disse Sacerdotibus potestatem admittendi per absolutionem sacramentalem, si absque illa possit homo peccator ad Eucharistiam accedere? Non enim admittitur per specialem potestatem, qui sine illa potest intrare.

Equidem responderi posset, specialem potestatem esse necessariam, non ut simpliciter aliquis admittatur ad dignam Communionem, constat siquidem in multis casibus, de quibus infra, contritionem sufficere; sed ut admittatur per Sacramentum Penitentia, sive hoc Sacramentum sit necessarium ex jure divino, v. g. si accedens nolit, vel fortè non possit contritionem elicere, sive tantum ex jure Ecclesiastico. Igitur semper requiritur potestas à Christo data Apostolis Joan. 20. v. 22. & 23. his verbis: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.

Pro communis sententia asserunt etiam Cyprianum Epistolâ 10. ubi sic dicit: Nondum penitentia acta, nondum exomologesi facta, nondum manus ex Episcopo & Clero imposita, Eucharistia illis datur: cum scriptum sit: Qui ederit panem, aut biberit calicem Domini indignè, reus erit Corporis & Sanguinis Domini. Sed tunc illi rei non sunt, qui minus Scripturæ legem noverunt: erunt autem rei, qui presunt, & hac fratribus non suggerunt, nisi instructi à Præpositis faciant omnia cum Dei timore, & cum data ab eo & præscripta observatione.

Eodem modo loquitur Epistolâ 11. ibi: Illi contra Evangelii legem, contra vestram quoque honorificam petitionem, ante actam penitentiam, ante exomologesim gravissimi, atque extremi delicti factam, ante manum ab Episcopo & Clero in penitentiam impositam, offerre lapsis pacem & Eucharistiam dare, id est, sanctum Domini Corpus profanare audeant, cum scriptum sit, qui ederit panem &c. Similia habet Epistolâ 12.

Verum invero si per Scripturæ legem & Evangelii legem, & observationem à Deo præscriptam, intellexero præceptum prohibens indignam Communionem, tota difficultas civitatis evanescit. Quis namque ambigit, indignè eum communicare, qui accedit non præmissa Confessione, etsi tantum præcepta jure Ecclesiastico? Ergo contra legem Scripturæ, & legem Evangelii datur Eucharistia ante exomologesim factam gravissimam, atque extremi delicti, scilicet abnegationis Fidei: quisquis enim talis est, indignus est, saltem ex lege humana, verat autem lex divina quemcumque indignum admittere.

Et si dixerò; Ecclesiæ non posse constare de sufficienti dispositione interna hujusmodi publici peccatoris, nisi præviâ absolutione sacramentali, quis me arguet de errore? Quidni ergo peccent contra legem divinam, qui talibus peccatoribus dant Eucharistiam?

Displicet hæc interpretatio? Maxime, inquis, & merito; quoniam sic ex illis locis nullum omnino colligitur præceptum Confessionis, contra communem sensum Doctorem.

Dic

Præceptum
Confessio
nec sensu
Cypriano
scriptam
Extra de Decimis cap. 26. vocat Decimas, jus
divinum dicens: Si Decima, quas Deus in signum
universalis Domini sibi reddi præcipit &c. quia vi-
delicet præceptum Decimarum radicaliter seu
potestativè manat ex jure Evangelico, & pote-
state specialiter à Christo data; & ab Ecclesia
Decimæ specialiter ordinantur ad cultum divi-
num.

33.
Communi-
cacio non
præmissa
Confessione
est tantum
vultum
peccatum.

Probatio
Dicitur
nisi recusat.

34.
Affertur
verum ratio
pauca.

35.

Dic ergo præceptum Confessionis eo sensu
vocari à Cypriano oblationem à Deo præ-
scriptam, eo, inquam, sensu, quo Innoc. III.
Extra de Decimis cap. 26. vocat Decimas, jus
divinum dicens: Si Decima, quas Deus in signum
universalis Domini sibi reddi præcipit &c. quia vi-
delicet præceptum Decimarum radicaliter seu
potestativè manat ex jure Evangelico, & pote-
state specialiter à Christo data; & ab Ecclesia
Decimæ specialiter ordinantur ad cultum divi-
num.

Et verò præceptum Confessionis quis dubi-
tat ex simili potestate manare, & ad specialem
cultum & reverentiam Christi Dei & hominis
ordinari? Itaque nec auctoritas Cypriani ur-
get; adeoque non video efficaciorum proba-
tionem communis sententiæ, quàm commu-
nem sensum Doctorum.

Qualiscumque tandem fuerit obligatio, sive
divina, sive humana, hoc certum habeo, uni-
cum tantum esse peccatum non præmissa Con-
fessione communicare, ut dixi in fine præce-
dentis Conclusionis. Rationem à priori assi-
gnat Dicastillo disp. 9. n. 63. quia præceptum
solum est negativum non communicandi sine
Confessione, non verò affirmativum, præmit-
tendi Confessionem.

Sed quid inde? Numquid etiam præceptum
jejunii solum est negativum non communican-
di post sumptum cibum? Et tamen secundum
eundem Auctorem n. 12. est duplex peccatum
sic communicare.

Prosequitur Dicastillo supra n. 63. Unde
si in aliquo casu, tempore, aut in aliqua Reli-
gione sit etiam præceptum affirmativum con-
fiteri, duplici peccato peccabitur, altero con-
tra præceptum affirmativum confiteri; altero
contra præceptum negativum non communi-
candi sine præmissa Confessione mortalis.

Sed & hoc falsum est, nisi præceptum affir-
mativum distinctum habuerit motivum.

Ratio ergo à priori melior est; quia Lex illa
specialis præmittendi Confessionem peccati
mortalis, sive negativam dixeris, sive positi-
vam, habet idem prorsus motivum cum lege
divina non communicandi in statu peccati
mortalis.

Interim differunt inter se, quòd in rarissimo
casu possit quis suscipere Eucharistiam in statu
peccati mortalitatis; quia rarissimum est, quòd
homo non possit se disponere ad gratiam san-
tificantem per actum contritionis, aut amoris
Dei super omnia. At verò sæpius occurrit ne-
cessitas communicandi, quando tamen deest
copia Confessoris.

Quod probe intelligens Concilium Triden-
tinum, ad evitanda multa inconvenientia, &
facile Communiones, limitat præceptum
Confessionis dicens sess. 13. cap. 7. *Modo non
deest illis copia Confessoris.* Et canone ultimo:
Habita copia Confessoris. Hinc omnes docent,

in nimis multis casibus licere ad Eucharistiam
accedere non præmissa sacramentali Confessio-
ne. Solum controversitur, quinam sint illi ca-
sus. Pro regula generali statuo:

CONCLUSIO IV.

A præcepto Confessionis excusat
grave incommodum proprium,
vel alienum.

Hæc regula passim admittitur à Doctori-
bus, nec sine ratione; cum enim finis le-
gis, scilicet status gratiæ, possit obtineri per so-
lam contritionem, non est verosimile vel
Christum, vel Ecclesiam voluisse obligare ad
Sacramentum Pœnitentiæ cum gravi incom-
modo proprio, vel alieno; ne hoc præceptum
in destructionem potius sit, quàm in ædifica-
tionem.

33.
Præceptum
præmitten-
di Confes-
sionem non
obligat cum
gravi in-
commodo;

Quæris autem quæ sint ista incommoda in
particulari, quæ excusant? Hoc opus, hic la-
bor est; pendet siquidem ex particularibus cir-
cumstantiis: & ideo quod uni placet, alteri
displicet. In articulo mortis omnes conve-
niunt, ut, si forte casus contingeret agonizan-
tem habere copiam Sacramenti Eucharistiæ, &
non Pœnitentiæ, cum solâ contritione possit
illud suscipere; estò Viaticum foret juris tan-
tum humani, præceptum autem Confessionis
juris divini.

34.
Pate in ar-
ticulo mor-
tis, quando
deest copia
Confesso-
ris.

Probat; quia non est generaliter verum,
vel præceptum divinum præponderare huma-
no, vel è contra humanum divino; sed sæpè
Deus ita accommodat suam voluntatem volun-
tati hominum, ut nolit suum præceptum ob-
ligare, ubi adimpletio est impossibilis absque
violatione præcepti humani. Et è converso
sæpius cessat obligatio legis humanæ, propter
impossibilitatem legis divinæ.

Exempla sunt obvia, ut in his non oporteat
immorari. Quid namque illustrius, quàm præ-
ceptum audiendi Missam in die Festo non ob-
ligare, quando auditio est impossibilis cum
observantia legis charitatis? Similiter non ob-
ligare præceptum divinum Baptismi pro illo
tempore, quo ab Ecclesia justè alicui prohibe-
tur ejus susceptio?

Ratio à
priori beni-
gna volun-
tas legisla-
toris.

Quæris rationem à priori? Jam supra assi-
gnata est, scilicet voluntas Legislatoris, qui
non censetur velle obligare, quando lex ejus
non potest commodè observari, cum alioquin
materia legis non sit planè necessaria ad hone-
statem rationalis creaturæ. Porro in discernen-
dis illis incommodis, opus est magnâ pruden-
tiâ. Et quia tot sensus, quot capita, hinc fa-
cile contingit, ut licet in aliquibus casibus Au-
ctores communiter conveniant, in aliis tamen
in utramque partem probabiliter sint divisi.

